

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ผู้สอน ครูเกศวลี มะลิโชติ

เรื่อง ประเพณีสงกรานต์ ๒

ประเพณีสงกรานต์

ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีวันเริ่มต้นปีใหม่ของไทย ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายน ของทุกปี

ที่มาของประเพณีสงกรานต์ หรือตำนานสงกรานต์ ได้กล่าวไว้ว่า บุตรของเศรษฐีคนหนึ่ง ชื่อ ธรรมบาลกุมาร เป็นผู้มีความสามารถ เรียนรู้สรรพวิชาได้เจนจบตั้งแต่อายุเจ็ดขวบ นอกจากนี้ยังสามารถ รู้ภาษานก รู้ฤกษ์ยาม บอกมงคลต่าง ๆ แก่มนุษย์ทั้งปวงได้

ขณะนั้นมีท้าวมหาพรตองค์หนึ่ง ชื่อ กบิลพรหม เป็นผู้แสดงมงคล แก่มนุษย์ทั้งปวง เมื่อทราบว่ามีมนุษย์น้อยสามารถบอกมงคลได้ จึงมาลองปัญญา ถ้ามปัญหาแก่ธรรมบาลกุมาร ๓ ข้อ โดยสัญญาว่า ถ้าธรรมบาลกุมารแก้ปัญหาได้จะตัดศีรษะบูชา หากแก้ปัญหาไม่ได้ จะตัดศีรษะธรรมบาลกุมารเสีย

ธรรมบาลกุมาร ขอเวลา ๗ วัน เพื่อขบคิดปัญหา ๓ ข้อ

ข้อ ๑ เวลาเช้าราศีอยู่ที่ใด

ข้อ ๒ เวลาเที่ยงราศีอยู่ที่ใด

ข้อ ๓ เวลาค่ำราศีอยู่ที่ใด

เวลาผ่านไป ๖ วันแล้ว ธรรมบาลกุมารยังคิดแก้ปัญหาไม่ได้ จึงลงมาจากปราสาทไปนอนใต้ต้นไม้ใหญ่ มีนกอินทรี ๒ ตัวผัวเมีย ทำรังอาศัยอยู่บนต้นไม้ นั้น เวลาผ่านไปถามว่า พรุ่งนี้จะได้อาหารที่ใด พ่อนกบอกว่า จะกินศพรธรรมบาลกุมารซึ่งท้าวกบิลพรหมจะมาเสีย เพราะทายปัญหาไม่ได้ แล้วพ่อนกก็เฉลยปัญหาให้นางนกฟาง ธรรมบาลกุมารซึ่งอยู่ใต้ต้นไม้ก็ได้ขึ้นไปด้วย

ครบวันที่ ๗ ธรรมบาลกุมารแก้ปัญหาตามที่ได้ยินมาว่า

เวลาเช้า ราศีอยู่ที่หน้า มนุษย์ทั้งหลายจึงเอาน้ำล้างหน้า

เวลาเที่ยง ราศีอยู่ที่อก มนุษย์ทั้งหลายจึงเอาน้ำและ เครื่องหอมประพรมที่อก

เวลาค่ำ ราศีอยู่ที่เท้า มนุษย์ทั้งหลายจึงเอาน้ำล้างเท้า

ท้าวกบิลพรหมจึงให้อริดาทั้ง ๗ นางนำพานแว่นฟ้ามารองรับ ศีรษะตนไว้ เพราะหากว่าศีรษะนี้ตั้งไว้บนพื้นดินจะเกิดไฟไหม้ ถ้าทิ้งขึ้นบนอากาศจะเกิดฝนแล้ง ถ้าทิ้งในมหาสมุทรน้ำจะแห้ง

อริดาทั้ง ๗ ซึ่งเป็นเทพธิดาถวายงานรับใช้พระอินทร์ ได้นำพานศีรษะ ของบิดาทำประทักษิณ(ทำความเคารพโดยการวนขวา) รอบเขาพระสุเมรุ แล้วนำไปไว้ในมณฑป ในถ้ำที่เขาไกรลาศ บูชาด้วยเครื่องทิพย์ เครื่องหอม ดอกไม้ ด้วยความอาลัยรักพระบิดาอย่างสุดซึ้ง

ครั้นครบกำหนด ๓๖๕ วัน (๑ ปี) เทพธิดาทั้งเจ็ดจะผลัดกันอันเชิญ พระเศียรของพระบิดาออกมาแห่ประทักษิณรอบเขาพระสุเมรุทุกปี

มนุษย์ชื่นชมการกระทำของเทพธิดาทั้ง ๗ ที่มีความรัก กตัญญูต่อพระบิดาผู้ล่วงลับ จึงนำมาประเพณีปฏิบัติสืบต่อกันมา แต่โบราณจนถึงปัจจุบัน

ประเพณีสงกรานต์ จึงเป็นประเพณีที่แสดงถึงความรัก ความกตัญญู กตเวทิต์ต่อบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว และเสริมสร้างความรักความสามัคคี ในครอบครัว ในชุมชน ด้วยการกำหนดให้มีพิธีการทำบุญอุทิศส่วนกุศล การให้ทาน การสงฆ์น้ำพระ และรดน้ำผู้สูงอายุ การก่อพระเจดีย์ทราย การละเล่นต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานรื่นเริงร่วมกัน

ประเพณีสงกรานต์

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณี
วันเริ่มต้นปีใหม่ของไทย
ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายน ของทุกปี
ที่มาของประเพณีสงกรานต์
หรือตำนานสงกรานต์ ได้กล่าวไว้ว่า

บุตรของเศรษฐีคนหนึ่ง ชื่อ ธรรมบาลกุมาร
เป็นผู้มีความสามารถเรียนรู้สรรพวิชา
ได้เจนจบตั้งแต่อายุเจ็ดขวบ นอกจากนี้
ยังสามารถ รู้ภาษานก รู้ฤกษ์ยาม
บอกมงคลต่าง ๆ แก่มนุษย์ทั้งปวงได้

ขณะนั้นมีท้าวมหาพรหมองค์หนึ่ง
ชื่อ กบิลพรหม เป็นผู้แสดงมงคล
แก่นุชย์ทั้งปวง เมื่อทราบว่ามิมีมนุษย์น้อย
สามารถบอกมงคลได้ จึงมาลงปัญญา

ถามปัญหาแก้กรรมบาล
กุมาร ๓ ข้อ โดยสัญญาว่า
ถ้ากรรมบาลกุมารแก้ปัญหาได้
จะตัดศีรษะบูชา หากแก้ปัญหาไม่ได้
จะตัดศีรษะกรรมบาลกุมารเสีย

หากแก้ธรรมบาลกุมาร

ขอเวลา ๗ วัน

เพื่อขบคิดปัญหา ๓ ข้อ

ข้อ ๑ เวลาเช้าราศีอยู่ที่ใด

ข้อ ๒ เวลาเที่ยงราศีอยู่ที่ใด

ข้อ ๓ เวลาค่ำราศีอยู่ที่ใด

เวลาผ่านไป ๖ วันแล้ว ธรรมบาลกุมาร
ยังคิดแก้ปัญหาไม่ได้ จึงลงมาจาก
ปราสาทไปนอนใต้ต้นไม้ใหญ่
มีนกอินทรี ๒ ตัวผิวเมีย ทำรังอาศัย
อยู่บนต้นไม้ นั้น เวลา คำนางนกถามว่า

พรุ่งนี้จะได้อาหารที่ใด เพื่อนบอกว่า
จะกินศพรธรรมบาลกุมารซึ่ง
ทำวกบิลพรหมจะฆ่าเสีย เพราะ
ทนายปัญหาไม่ได้ แล้วเพื่อนก็เฉลย
ปัญหา ให้นางนกฟุ้ง ธรรมบาลกุมาร
ซึ่งอยู่ใต้ต้นไม้มักได้ยินไปด้วย

ครบวันที่ ๗ ธรรมชาติก็แปรเปลี่ยน
มาว่าเวลาเช้า ราศีอยู่ที่หน้า มนุษย์ทั้งหลาย
จึงเอนำลางหน้าเวลาเที่ยง ราศีอยู่ที่อก มนุษย์
ทั้งหลายจึงเอนำและเครื่องหอมประพรมที่อก
เวลาค่ำ ราศีอยู่ที่เท้า มนุษย์ทั้งหลายจึงเอนำลางเท้า

ทำวกบิลพรหมจึงให้ธิดาทั้ง ๗ นาง
นำพานแว่นฟ้ามารองรับ ศีรษะตนไว้
เพราะหากว่าศีรษะนี้ตั้งไว้บนพื้นดิน
จะเกิดไฟไหม้ ถ้าทิ้งขึ้นบนอากาศจะ
เกิดฝนแล้งถ้าทิ้งในมหาสมุทรน้ำจะแห้ง

ธิดาทั้ง ๗ ซึ่งเป็นเทพธิดาวายงาน
รับใช้พระอินทร์ ได้นำพานศิระของบิดา
ประทักษิณ(ทำความเคารพโดยการพนม)
รอบเขาพระสุเมรุ แล้วนำไปไว้ในมณฑป
ในถ้ำที่เขาไกรลาส

บูชาด้วยเครื่องทิพย์ เครื่องหอม ดอกไม้
ด้วยความอาลัยรักพระบิดาอย่างสุดซึ้ง
ครบกำหนด ๓๖๕ วัน (๑ ปี) เทพธิดาทั้งเจ็ด
จะปลดกันอันเชิญพระเศียรของพระบิดา
ออกมาให้ประทักษิณรอบเขาพระสุเมรุทุกปี

มนุษย์ชั้นสูงมารุกระทำของ
เทพธิดาทั้ง ๗ ที่มีความรัก
กตัญญูต่อพระบิดาผู้ล่วงลับ
จึงนามาประพฤติปฏิบัติสืบต่อ
กันมา แต่โบราณจนถึงปัจจุบัน

ประเพณีสงกรานต์ จึงเป็นประเพณี
ที่แสดงถึงความรัก ความกตัญญูกตเวทิต์
ต่อบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว
และเสริมสร้างความรักความสามัคคี
ในครอบครัว ในชุมชน

ด้วยการกำหนดให้มีพิธี
การทำบุญอุทิศส่วนกุศล
การให้ทาน การสร้างนำพระ
และรดน้ำผู้สูงอายุ
การก่อพระเจดีย์ทราย
การละเล่นต่าง ๆ เพื่อความ
สนุกสนานรื่นเริงร่วมกันมา

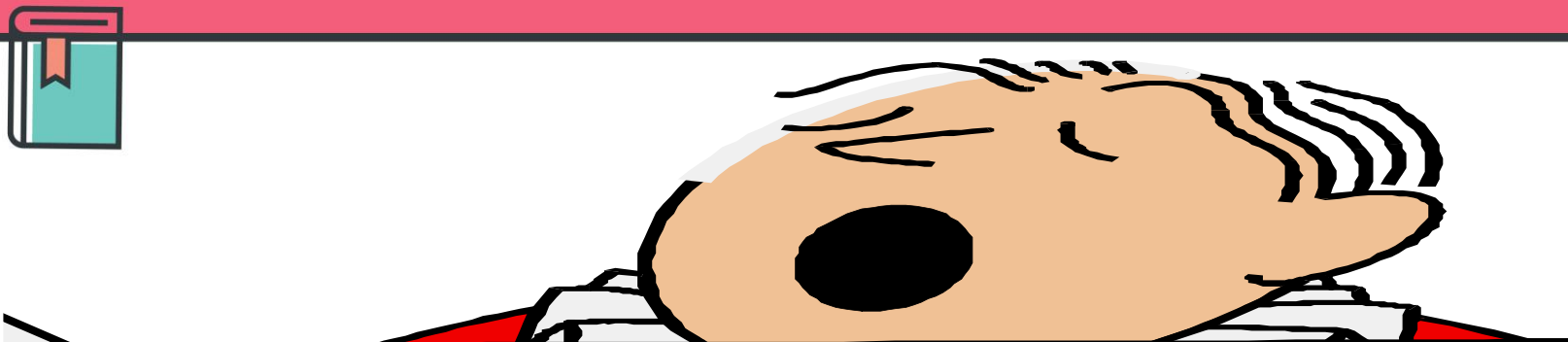

กิจกรรม

แบ่งกลุ่ม ช่วยคิด

ช่วยเขียน ร่วมนำเสนอ

เขียนแผนผังความคิด

“ประเพณีสงกรานต์”

ใบงานที่ ๑๔
เติมคำในช่องว่าง
คำชี้แจง อ่านเรื่อง

ประเพณีสงกรานต์ แล้วตอบคำถาม

ใบงานที่ ๑๔
เติมคำในช่องว่าง

คำชี้แจง อ่านเรื่อง ประเพณีสงกรานต์ แล้วตอบคำถาม

๑. วันสงกรานต์สำคัญอย่างไร

๒. วันสงกรานต์ตรงกับวันใดของทุกปี

๓. ปัญหาที่ธรรมบาลกุมารต้องตอบ ๓ ข้อ คืออะไรบ้าง และคำตอบแต่ละคำตอบคืออะไร

๔. ในวันสงกรานต์นักเรียนควรทำอะไรบ้างเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....